

את חברי קבוצתו בחור פועלים יומיים. בישיבת חוקר נחברו הדבר.
הסכים שהעבודה תתנהל באופן קבוצתי ע"פ חוקי ההסתדרות, אבל לא
קיים זאת. הוחרה שיקרא למשפט, הוזמן למשפט - לא בא. חבר
השופטים זכה אחו מכיון שלא בא (השופטים גוטליב סאיר, קוביץ
מרגלית, אלימלך רובינשטיין, הירש דוב, וחופי יעקב - מחברי
אגודת הבנין).

על שאלתי איך הגיעו לדימורליזציה והפקרות כזו
המטילה כחם על כל ההסתדרות. ענו - שהחנאים האובייקטיביים
אשמים - עדות מזרחיות, מחירים ירודים, חוסר עבודה.
הדבר הכי נורא במצב זה - זהו היחס של חברים
אחראיים (או שהיו אחראיים) ותחשלת של ס.פ.ס.ים.
בלי פעולת מלחמה הרקבון הזה לא יעקר.
מערכת החוקים שסיכמה מועצת האגודה היא ארוכה ומרובה
יותר מדי, ויש להעמידה על 2-3 סעיפים:
(א) המלה חובת על כל קבוצי הבנין והבודדים לרשום כל
סו"ם על עבודה במזכירות האגודה. ויטו לאגודה על קבלת עבודה.
(ב) קבלת פועלים ע"י האגודה ובחנאי האגודה חלוקן
העבודה ע"י האגודה..

(ג) יום עבודה של 8 שעות. יוצא מן הכלל רק באישור
האגודה.

כל מי שלא ישמור על סעיפים אלה - יש להורידו מיד בכוח
מהעבודה. לשם כך יש לגייס 50-100 חברים, פלוגה אקטיבית.
סמרים אחדים יש להוציא מיד מההסתדרות במשפט מיוחד אשר יסודר

י"ב אייר
29 אפריל
יום ד'
33

בבוקר שבתי לח"א מגבעת-השלושה.

בצהרים נסעתי לירושלם.

ישיבה עם ועד אגודת פועלי הבנין. לאחר האספה של פני

שבוע נתאספה ביום ראשון מועצת האגודה וסיכמה את החלטות האגודה.

דרשה מכל סקציה 3 חברים אשר יחד עם ועד האגודה יעברו בכל מקומות

העבודה וישגיתו על חנאי עבודה, שעות, קבלות פועלים ע"י הלשכה

ומלוא החלטות האגודה, שכר העבודה. יש חברים בורדים שמקבלים

עבודה ומקבלים פועלים - את חללו האגודה רוצה להעמיד למשפט חברים,

ויש קבוצים בני 3-9, שמקבלים בניין, והם מקבלים פועלים. קבוצ

"לבנין" בן 3 העסיק במשך תקופת עבודה בבנין היאטרון 134 פועל.

שאר הקבוצות: "הפועל" בן 5 (מוסחים לחבניות, בטון וברזל)
מקבלים בנינים ושוכרים פועלים; "אחיה" בת 5 (בעלי מקצועות
לבנין אבן, טיח ושאר המקצועות) מתנהגת באופן הסתדרותי. "קבוצת
פלונה" בת 9 (בנאים, חבניות, ברזל וביטון); "מסלול" בן 6
(ביטון, חבניות וברזל). קבוצת טיחים של בר-רצון (7 חברים),
גולדשטיין (8), דיסטנפלד (4); רפפורט (4); קבוצת כופפי
ברזל - 6 (קבלו עבודות בכנסית הר-ציון ובעבר-הירדן), הם לא
מספיקים לעשות העבודה, ושליטים על עבודות הברזל, מעסיקים הרבה
חברים מהאגודה, לפי האחוזים שקבעה האגודה; שלוש האחים צסים -
מוסחים לביטון, מעסיקים פועלים שכירים.

קבוצת כופפי ברזל קבלה פועלים ערבים לעבודה בכנסיה,
לפי דבריהם על דרישת בעל-הבית, אבל הם הקבלנים וקובעים שכר
הפועלים הערבים. האחים צסים העסיקו ערבים בגרמניה של ארמון
הנציב. טענו שהמחיר אינו מאפשר עבודה עברית, הם הבטיחו לעצמם
50 גרוש ליום, הערבים קבלו עד 18 לבעלי מקצוע יהודים (בנאום)
שלמו 50 גרוש.

קבוצת "הפועל" נמצאה כמה זמן עובדת עד שש (בארבע
וחצי היו צריכים להפסיק). ניסו להפריע לה - קמה וגייסה חברי
שאר הקבוצות ועברו עד 8 בערב. הפועלים הזמניים נשאלו אם הם
מקבלים בעד שעות נוספות - ענו כן. אולם באופן פרטי הוריעו
שאינם מקבלים בעד השעות הנוספות. הפועלים השכירים מסתירים מפני
הקבלנים "חברי" ההסתדרות.

ישראל כרמי, מסנהיגי הפועל, נעשה לקבלן והוא מעסיק

לשם כך באופן מחיר, בין שהנחבץ יופיע ובין שלא יופיע לפני
המשפט. מן ההכרח לשנות את האסמופירה, להכניס חרטה בלב
החברים שיש הסתדרות ויש דין ויש דין. רק לאחר כך אפשר לדון
על חיקון הגורמים האובייקטיביים.

בערב אספה פועלי הבנין.

שלום כהן (נגר) - הערב נחמטו המשתתפים, סימן שחלק
מהחברים אינם מאמינים שאפשר לחקן המצב. באסמופירה שנוצרה
באגודה קשה לדבר. אין חבר אחד מאמין לשני, יש חשדנות כללית.
בכל זאת אפשרי פעולה נמרצה להיטיב המצב. יש סתירות בעמדת
ההסתדרות; בעבודת I.M.C.A. לא היה עוז למועצה להגיד לחברים
שלא עובדים בשבת. אולם הדבר מתקם בנו. לא עובדים בכיוון
מראש, אלא מכבים שפוח. לפני ארבע שנים לא היו היהודים לגמרי
בעבודת הבנין, והפועלים חדרו בכוחות עצמם, אבל לא שמנו לב
שהדבר נקשה בצורה מזיקה שחחנקם בנו. לפני שבוע דנו בענין
פרידה. נראה לי בחור טפסן שהחווה הוא חיובי. אין אנו רוצים
שנצטרך להיות קבלנים. קשה להיות גם פועל וגם קבלן. בעבודת
הבנין בירושלם לא רואים שנים עליזים. עובדים סחוך זעף וכעס.
דרושים אמצעים חריפים לשנוי המצב.

מו"ריצקי - יש חברים שכבשו במאמצים גדולים את השוק.
יש חברים שאינם נוקפים אצבע להשיג עבודה. כשרידה היה בידי
הפועלים - כי היה זקוק למיתים - הסכימה ההסתדרות לתנאים רעים
(רבינוביץ - 50 גרוש זהו מחיר רע ?) אחרים, שלא ע"י ההסתדרות,

קבלו 60. ההסתדרות מפלה בין חברים. כשרידה לא רצה לקבל פועל "מיוחס" - סידרו מיד שביחה. פרידה פיטר פועל שעבד אצלו זמן רב ולא מחו כלל. רוב הסיחים בעלי המקצוע יודעים שאם יש עבודה בשוק - ישיג אותה, אולם אם הלשכה חשלוט בעבודה - לא יקבל אף פעם עבודה, כי יש חור, וגם כשהגיע החור - יש איזה מקרה יוצא מן הכלל שצריכים לסדר אותו. כשחברים חותמים על רשימה בלתי מפלגתית - מוסרים למשטרה (שאלתי - זוהי אשמה נוראה, הידוע לך שמוסרים ? מי מוסר ?) ענה - איני יודע, אבל חושדים שיש-שהוא מוסר.

כל עבודה שנכנסה ללשכה - אין לך תקווה שחצא לעבודה. וחברים בעלי הכרה מעוניינים להתנגד בכל חוקף שעבודה חכנס להסתדרות. החקים בהסתדרות טובים - אבל הגשמתם רעה. אילו המנהיגים במקום לטייל מפרים ללונדון ומלונדון לניו-יורק היו באים באוטומוביל לבדוק מה את מצב העניינים - היה יותר טוב. עכשיו אין אסון בועד שנבחר ע"י 7 קולות.

מרדר (מקצועת הפועל) - מה שספרו נגדנו זהו דבה. אין בחוכנו דברנים, ומשום כך מעלילים עלינו (שאלתי שם נכונים הדברים מה שספרו ע"ד עבודתם עד 8) - כשסידרו משמרות לא הלכו לשום קבוצה, ולא באו אלינו. היינו מוכרחים לעבוד ביציקה יותר מ-8 שעות. לא אנחנו הראשונים והאחרונים. המשמרות באו רק אלינו, אם כי גם אנשים אחראים עבדו יותר מ-8 שעות. קבוצתנו הודיעה שאנו נכונים לעזוב אם המהנדס ירשה, כי היינו באמצע החקירה. סידרו מיד משפט נגדנו, אם כי קבוצות אחרות עבדו באותה השכונה יותר מ-8 שעות.

לא נכון שגייסנו אנשים, אבל כשבא המזכיר שנפסיק
העבודה, היינו מוכרחים לגמור העבודה והבאנו חברים מקצועיים
שיעזרו לנו לגמור העבודה. היה מקרה שהמהנדס שינה התכנית,
והיינו מוכרחים לעבוד עד שבע פחות רבע.
אמרת פעם למזכיר שי וכל לבוא לבדוק החשבונות שלנו.
מדוע לא בא איש לחקור? לא מורגש קיום ההסדרות בירושלים,
המועצה אשמה בכך. אין אכזריות בה. (נשאל: למה אחס מקבלים
5 בנינים כשאתם רק 5 חברים) ענה - קבלנו רק 3, ומדוע (לשואל)
קבלתם יותר בנין עם חברים נגד החלטת המועצה? כל הבנינים
שלנו יצאו לפועל.
לשם חיקון המצב יש לסדר בחירות חדשה לועד המניף.
אח"כ צריך לאסוף בעלי החשמלה שבשוק ושבקבוצות שיחוו מועצה.
בועד האגודה לא צריכים להיות לא-פועלים.
ליפשיץ (בנאי בודד) - המצב בשוק העבודה הגיע להפקרות
גמורה. הפועלים מאשימים את ההסת' וההסת' את הפועלים. אנו
עובדים בירושלים זה 8-10 שנים ולא שמענו שמוסד הסתדרותי יטיל
אשמה על קבוצה מבלי שהקבוצה תהיה אשמה. יש מקבלים בהפקרות -
מחפשים סבוח וגורמים ותירוצים, ז"א רוצים להצדיק. המצב אסנס
קשה, חמיר היה קשה, וביחוד השנה. אנו מוקפים ים עבודה ערביה
וקשה להחזיקים. קשה לעקור ההפקרות, כי אין לנו בטחון בכשרון
הפעולה של המוסדות.
באמפת הקודמת דובר על קביעת חוקים. השתתפתי בעבוד
חוקים אלה. אולם השאלה היא - כיצד לשמור על קיום החוקים.

אילו היה בטחון בהגשמה אפשר היה להטיל מרות ההסתדרות על פורצי הגדר. יש להוכיח לחברים בפעולות מספר שאנו שליטים על המצב. בכל חומר הדין יש להעניש את החברים המנצלים חבריהם. לא יחבן שישחלטו בחוכנו פורצי גדר מבלי עונש, אל נחשוש שמא יופתח מספר חברי ההסתדרות. העברין יודע עכשיו שהעונש לא יבוא. יש בירושלם מריטוריה של עבודה עברית, ונחנך שהמועצה חפקה על עבודה החברים.

בשנים האחרונות הופיעו בירושלם קבלנים גדולים

יהודים וגויים הסקסיקים פועלים יומיה. קבלנים אלה מרגישים שאין כל סוסד שרוצה להתערב בעבודתם. יש ניצול נורא. לקבלנים יש רוחים עצומים. יחסי העבודה הם כביסי הביניים. העובדה שאין סוסד קבלני ואין קבוצות גדולות - נוהרים כל הפועלים לעבודות אלה. חברי ההסתדרות הם מועטים. עובדים שם ערבים, נוצרים עובדים 12-13 שעות ביום.

(בנין Y.M.C.A.). עוסד להבנות המוזיאום - די פרו

קבל אוהו. זהו אחד המנצלים הכי גדולים. אם פועלים יהודים ירצו לעבוד שם יוכרחו לעבוד 12 שעה ביום. על שכר הוגן אין מה לדבר. אין שאלה זו רק ענין של האגודה, אלא של ההסתדרות כולה. היא צריכה לקבוע כיוון התנהגות במקומות אלה. אי-אפשר לוותר על מקום זה. פה נחוצה פעולה נמרצת. החבר צריך לדעת איך להתנהג. מ.פ.ים לא חוכל אולי לפעול - דרושה פעולה מרכזית. המוזיאום נבנה לא בחון ארצי.

רודיג (חדש) - מו'ריצקי הטעם בדבריו את החברים.

מלומנות - לא קבוצה זו או אחרת אשמה - אלא ההסתדרות.

בבנין רוקפלר הייתה התחרות בין שתי קבוצות והורידו את השכר עד הפרוסה האחרונה. ההסתדרות אמרה שרייף יקבל העבודה. היה מקרה שקבוצה עבדה בשני בנינים, נפסקה לרגל מה העבודה בבנין אחד ליום, הלך מירקין חבר הקבוצה והוריד פועל מהבנין השני ועבד במקומו. קשו מנהג שקבוצות הפועלים יקנו מכונות לעבודה, ובגלל זה מנכים מהפועלים השכירים. עכשיו אין פועל מקבל עבודה אם אינו מוכן לקנות בעצמו מכונה. וההסתדרות הניחה להכניס כל המנהגים האלה.

בר-רצון - הדבר החיובי הראשון באספה זו שהחברים

צריכים להצטרף. לא הייתי חבר ועד האגודה ולא חבר ועד הסקציה. עבדתי בחור פועל אצל "עת לבנות" בבנין אוסישקין. לא אשמהי היא שהועד מצא אותי להכי מהאים - ואין לחשוד את נדל שנושא לי פנים ונדל דרש ממני ללכת שמה לעבוד. דברי מז'ריצק הם לא אמתיים. בשוק העבודה יש הרבה מה לחקן. כלנו נגועים בחטא. כלנו עובדים יוחר משמונה שעות. כל קבוצות הביטחון קונות מכונות, מקבלות פועלים זמניים, יש צרות עין בין קבוצה לקבוצה (קבוצת "הפועל" למשל וקבוצת פולונה) וצרות זו היא בעוכרינו. אנו מוכנים לרדת לחיי חברינו, להוריד השכר, להקליל ולהפיץ דבות - ובלבד לקבל עבודה. ע"י ההתחרות המלחי-פוסקה אנו מגיעים להורדת מחירים באופן מבהיל. מפני הורדת השכר עלינו לעבוד יוחר משמונה שעות, כי השכר הירוד לא מספיק. אלה שמחליטים לעבוד רק 8 שעות - עובדים בעצמם יוחר. ואנו נחנקים באטמוספירה של צביעות. נהיה גלויים: או שמוחר לעשות חבל - יגידו ככה,

או לא - אל יחנו לעשות זאת. עלינו להכניס סדר לשוק הפרטי.
בכל מקצוע יש לעשות ועדה שתכניס סדר בעבודה בשוק הפרטי. אין
עבודה חסרה. כל המיחים עבדו כל הזמן. ההתחרות לא באה מחוץ
חוסר עבודה.

סלניק: ("הפועל" - פוע"צ) - כלום אין גורמים שאינם

כלל בידינו? נדמה לי שאספה זו מציינת רנסנס בהסתדרות.
מתי מחאו בהסתדרות נגד עבודה יותר משמונה שעות? להיפך,
בסוף היו מהללים קבוצה שעובדת יותר. אוסרים עכשיו קבלת
עבודה בחברים, אבל הלוא חמיד היו המוסדות עוזרים ל"בסוס"
הקבוצות שיוכלו לקבל בחברים. תקון המצב יבוא רק ע"י ארגון
עדות הסדר - ולא בהבנה חדית בדברי בר-רצון.

ז'טלניצקי - המצב קטסטרופלי, ואין צורך בפרטים.

די היה לשמוע דברי החבר מקבוצת "הפועל" (מרדר) מי אשם? לא
חברי הקבוצות, מכיון שהם קבלנים הם חצים להרויח יותר ולנצל
פועלים ולא יועילו ישיבות והטפות מוסר. אשמה מ.ס.ים שלא
נקמה באצבע נגד המצב. כשסיפרו דבר מה למזכיר האגודה - שמע
באדישות. החברים מוכרחים להתרשם בפני הקבוצות הקבלניות -
אחרת לא ישיגו עבודה, ומפני כך אין לקוות שהוא יעשה דבר מה
לחקון המצב.

חברי מ.ס.ים צריכים לפנות מקומותיהם לאחרים שיעזו

לחקן המצב.

משה לוי (תימני) - יש לתאשים את הספלגה קודם כל

שלא דאגה לארגון העדות המזרחיות. כשנפתח קלוב הפועלים התימנים -

לא סייצתם, לבסוף גם הפסיקו החקציב ונסגר חקלוב.

פוגל - הודעה בענין מז'ריצקי ובר-רצון.

חיים בן-אליעזר (גורג'י) - גם באגודה הסתחים יש

ניצול - והמנצל הוא חבר ועד האגודה. העבודה הסובה היה לוקח

לעצמו - והגרועה מוסר לפועל ספרדי. הדבר צריך להתקן.

איש-שלום - פלומנבום המאשים אחרים היה בעצמו עם

עוד חבר אחד מעביר 22 פועלים. אשמה האגודה שנחנה לסצב זה

להסתח. האסצקי היחיד שהיה באגודה - היה להוציא במשפט, אבל

כאן היו מאות פועלים אשמים (הירש - לא מאות אלא עשרות).

מסילים האשמה על ערבים ועדות מזרחיות - אולם יש שטחי עבודה

ששם שלטח עבודה מאורגנת, וגם שם נעשים כל ההעחושים.

מז'ריצקי הוא קוץ הנגול. אף פעם לא נשלח

על-ידי ההסתדרות לעבודה, לא עבד בסמינר, בחר-הצופים, בקבוצ

עין-חרוד - היה חמיר מח"ע - וכל העולם חטא נגדו.

מרדך הצמדק במקרה יוצא מן הכלל - אולם המקרה הזה

סחרש אצלו ארבע פעמים בשבוע. לא רק ביציקה חקרה - אלא גם

במידור חבניות אין הוא יכול להפסיק את העבודה בזמן.

אני תבעתי דעתי בסוף הוכוח שהמצב כל כך חסור,

הרקבון והשביחות הם כל כך מחרידים שאין להסתפק הפעם באמצעים

רגילים. לא תמפת מוסר, לא שיחת דעים ולא משפט חברים יעקרו

את הרע. בפעם הראשונה הרגשתי רגש בושה על חברות בהסתדרות

שדברים מחפירים אלה אפשרים בחוכה. למען עקור את הרע בשרשו

יש הכרח במלחמה. ההסתדרות צריכה הפעם לשלוף את חרבה ולהודיע לחברים שחלחם בחקלולים אלה בכל כוח הארגון שיש בידה, ולשם כך יש הכרח לגייס מיד את כל חברי האגודה. אם תדרש עזרה מסקום אחר - תהן אותה ההסתדרות ברצון, כי המצב באגודה הבנין בירושלם הוא חרפה בשביל כל ההסתדרות. האספה צריכה להתלים שחבר שמנהל מו"ס על עבודה ולא ימסור הדבר לאגודה ולא ישמע להוראותיה, כל מי שיקבל פועלים לעבודה שלא ע"י האגודה ולא בתנאי האגודה, ומי שיעבוד יוחר משמונת שעות בלי אשור האגודה - ילחמו בו כעם שונא ויורד בכוח מהעבודה.

(המשך בעמוד 34 מפנקס ד)
